

Examenul național de bacalaureat 2021

**Proba E. c)
Istorie**

Testul 2

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „[lancu de Hunedoara] luase parte la lupta de la Semendria din 1437, la luptele de la Dunăre, din 1441, cu pașa Isak, în jurul Belgradului. Se ciocnise cu Mezed pașa la Sântimbru (18 martie 1442) și repurtase [...] o strălucită biruință asupra lui. În toamna aceluiși an, distrusese la Poarta de Fier un detașament turcesc [...] și sfârâmase, pe lalomiță, în Țara Românească, grosul armatei dușmane, luându-i o pradă usoară [...]. Încurajat de aceste succese, întreprinsese marea expediție din 1443 care a dus armatele creștine până dincolo de Sofia, în inima Balcanilor. În cursul ei, avusese mai multe biruințe împotriva Imperiului Otoman, luând mii de prizonieri și o sumă de steaguri. O mențiune deosebită merită, în această expediție, luptele din jurul Nișului [...] precum și cele de la trecătoarea Kunovița, în timpul retragerii, între Sofia și Niș (5 ianuarie 1444). Din nefericire, a doua mare expediție, din toamna anului 1444, care trebuia să ducă la izgonirea turcilor din Europa și la ocuparea Constantinopolului, se isprăvi în chip tragic, în vecinătatea orașului Varna. [...] Nici în 1445, cu prilejul expediției pe Dunăre, nu se putu ajunge la un rezultat general apreciabil.”

(C. C. Giurescu, *Istoria Românilor*)

B. „Țările Române caută să profite de slăbirea Portii și să se emancipeze de sub suzeranitatea acesteia. În Moldova, cărturarul Dimitrie Cantemir, care ajunge domn (1710-1711), încheie o alianță cu Rusia lui Petru cel Mare. Armatele ruso-moldovene sunt înfrânte însă la Stănești, pe Prut (11/22 iulie 1711), iar Dimitrie Cantemir va fi silit să-și petreacă restul zilelor în Rusia [...]. În condițiile ofensivei habsburgice și rusești, turcii nu mai au încredere în principii aleși din rândul boierilor locali. Ca urmare, trec la un alt sistem, de compromis între autonomie și administrație directă, acela al numirii unor domni din rândul grecilor din Fanar (cartier al vechiului Constantinopol) [...] sau din familii românești fanariotizate [...]. Domnii devin dregători ai Portii și la numire sunt investiți ca atare. Se instaurează astfel, în 1711 în Moldova (începând cu Nicolae Mavrocordat) și în 1716 în Țara Românească (începând cu același Nicolae Mavrocordat), regimul fanariot.

Regimul [...] va însemna o sensibilă reducere a autonomiei celor două Țări Române și o creștere masivă a obligațiilor lor față de Imperiul Otoman. Sub fanariotă, Principatele pierd orice inițiativă în politica externă. Domnii nu sunt altceva decât funcționari ai Portii, numiți și revocați după bunul ei plac.”

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un domnitor al Moldovei precizat în sursa B. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa A, o informație referitoare la luptele din 1442. **2 puncte**
3. Menționați două spații istorice la care se referă atât sursa A, cât și sursa B. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că armatele creștine au ajuns în zona Balcanilor. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa B, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). **7 puncte**
6. Prezentați două acțiuni diplomatice din secolele al XV-lea – al XVI-lea, referitoare la spațiul românesc. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între autonomiile locale atestate în spațiul românesc în secolele al IX-lea – al XI-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„În prima jumătate a anilor '70 a fost dezvoltată strategia politicii externe elaborată anterior, dar i-au fost aduse anumite modificări, în sensul că s-au făcut eforturi pentru îmbunătățirea relațiilor [...] cu URSS [...]. În această perioadă, principalele țeluri ale politicii externe românești au fost obținerea de credite și tehnologie din Occident [...] și căutarea unor piețe de desfacere pentru mărfurile românești. În plus, se urmăreau întărirea poziției lui Ceaușescu în țară și peste hotare și prezentarea lui ca un partener serios al celor mai importanți politicieni din lume.

Prima ofensivă diplomatică a fost îndreptată spre Răsărit. Pentru a ameliora relațiile cu Moscova, atât Ceaușescu, cât și cei alături de care exercita puterea la București au început să se întâlnească mai des cu delegații Uniunii Sovietice. [...] Vizita lui Ceaușescu în China din 1971 a dus la o nouă perioadă de răcire a relațiilor româno-sovietice. La întoarcerea din R.P.Chineză, Ceaușescu a făcut o escală în URSS, dar nu s-a bucurat de o primire călduroasă. [...]

La fel de importante în această perioadă erau relațiile cu țările occidentale. A fost astfel continuată politica de deschidere, în special față de Statele Unite ale Americii și RFG [Repubica Federală Germania]. După vizita lui Nixon la București din 1969 și a lui Ceaușescu la Washington [...], relațiile cu Statele Unite au căpătat o nouă dinamică, permîțând României, între altele, accesul în organizațiile comerciale internaționale. Au fost de asemenea intensificate schimburile economice reciproce, s-au dezvoltat relațiile comerciale, schimburile tehnologice și culturale. [...] În relațiile cu RFG s-a ajuns la o înțelegere în problema emigrării persoanelor de naționalitate germană domiciliate pe teritoriul României.”

(A. Burakowski, *Dictatura lui Nicolae Ceaușescu 1965-1989*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numeți conducătorul politic al României, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați un spațiu istoric din Europa Occidentală și o caracteristică a relațiilor dintre România și acesta, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la Statele Unite ale Americii. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la relațiile României cu URSS, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia practicile politice utilizate în România, în anul 1948, au caracter totalitar. (Se puntează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre statul român în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, având în vedere:

- menționarea a două prevederi ale proiectelor politice referitoare la statul român, elaborate în 1857;
- menționarea a două fapte istorice care au loc în spațiul românesc între anii 1859-1863 și precizarea unei caracteristici a unuia dintre acestea;
- prezentarea unei asemănări între măsurile adoptate în politica internă a statului român, în anul 1864;
- formularea unui punct de vedere referitor la acțiunile desfășurate de statul român în deceniul nouă al secolului al XIX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se puntează și utilizarea **limbajului istoric adecvat, structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.